

Quan la mort dansava a Peratallada

JORDI ROCA ROVIRA

Extemporània i sorprenent serien els primers qualificatius després de llegir aquesta *Representació de la mort*, escenificada a Peratallada el 1781. Sorprenent perquè s'allunya de les obres homònimes tan celebrades en els segles XV i XVI, com la de Pere Miquel Carbonell o l'atribuïda a Francesc d'Olesa. Extemporània perquè el segle XVIII ja no va ser un segle productiu en danses de la mort o en les seves prolongacions literàries, teatrals o pictòriques.

Seria una obra fora del seu temps si la consideréssim una peça aïllada, però es troba inserida dintre d'una obra referencial que té per títol *Comèdia dels pecats mortals*: una comèdia al·legòrica, mig en català mig en castellà, deutora dels *autos sacramentales* castellans que van penetrar amb força dins del teatre català barroc, molt seguit encara en el segle XVIII. Veient això, pensem de seguida en les danses de la mort testimoniades a

ADRIÀ PUJOL

**Escafarlata d'Empordà.
Paria d'un paria**

Edicions Sidillà
La Bisbal d'Empordà, 2011
182 pàgines.

Les memòries d'un jove nascut a Begur amb l'anomenada democràcia, obligat per les circumstàncies a viure a Barcelona, però convertit en un neuròtic del propi passat. L'escriptor ens convida a revisitar uns anys d'aprenentatge guiats per la ironia, la tendresa i l'humor.

les nostres comarques i que van superar l'edat moderna: les de Perpinyà, la Bisbal d'Empordà, Ruplà i Verges, totes inserides en una obra teatral o parateatral com una processó de Dijous o Divendres Sant, i d'algunes de les quals Pep Vila ha fet públics els documents que en testimonien l'existència. L'obra de Peratallada és, doncs, una dansa de la mort teatral, inserida de manera simbiòtica dins una comèdia al·legòrica, barroca, de moda, sobre el tema dels vicis i les virtuts, la qual, a canvi de la seva supervivència, hi aporta els missatges de penediment i contrició, tan valorats per la doctrina de Trento. Amb tot, cal dir que s'hi han minimitzat molt o fins i tot perdut algunes característiques de les danses de la mort medievals. Recordem el «Tu ets el que jo era, jo sóc el que tu seràs»; recordem també la sorpresa de la mort imminent per als convidats a la dansa i l'escarment que això era per al públic, i contrastem-ho amb la segona oportunitat que dona la mort de la nostra obra al personatge al·legòric del Llinatge Humà.

Efectivament, la *Representació de la mort* és una dansa s'ha adaptat a la moda i ha abandonat els personatges individuals per fer una disquisició filosòficoteològica amb un personatge al·legòric global, el Llinatge Humà. Si en les danses de la mort medievals es feia crítica directa a les pitjors faltes

Amb aquesta edició, Pep Vila i Enric Prat continuen posant llum al teatre català dels segles XVII i XVIII, i ofereixen una dada més per confirmar la riquesa del teatre popular als nostres poblets

SENHAL

127

LA REPRESENTACIÓ DE LA MORT DE PERATALLADA (1781)

Edició d'Enric Prat i Pep Vila
Curs de Màster de Teatre (Cursos de la Mort, s. XVIII)

ANÒNIM

Representació de la mort

Senhal, 127.

Ed. a cura d'Enric Prat i Pep Vila.
Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Girona i la Llibreria 22.
Girona, 2011. 18 pàgines.

de la humanitat, ara tot queda en una discussió sobre la vanitat humana i la potestat de la mort per posar les coses a lloc, amb el final inaudit que tot queda en una advertència per poder preparar-se per a la seva visita definitiva.

Amb aquesta edició, Pep Vila i Enric Prat continuen posant llum al teatre català dels segles XVII i XVIII, i ofereixen una dada més per confirmar la riquesa del teatre popular als nostres poblets, en contrast amb la poca presència d'obres cultes en la nostra llengua. És també una prova més que desmenteix que la Contrareforma fos letal per al teatre, fins i tot per al religiós, i confirma que l'única exigència que li era insalvable era l'adequació a l'ortodòxia romana.